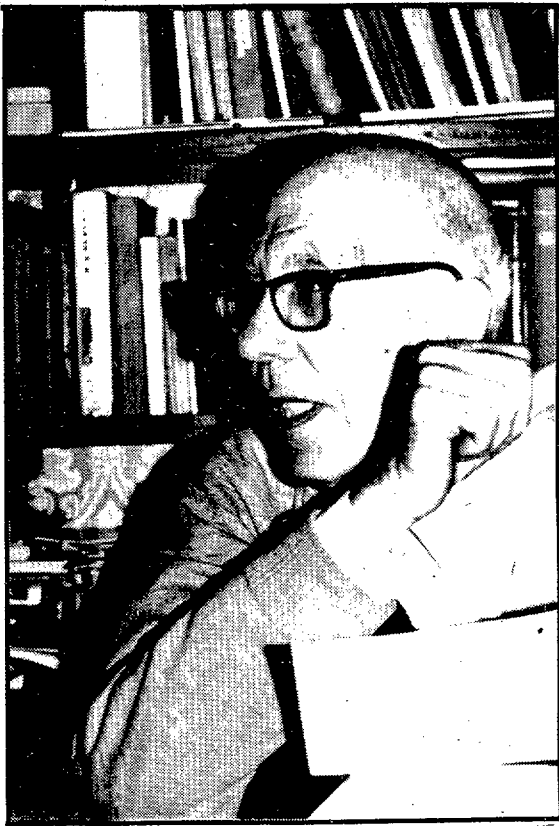
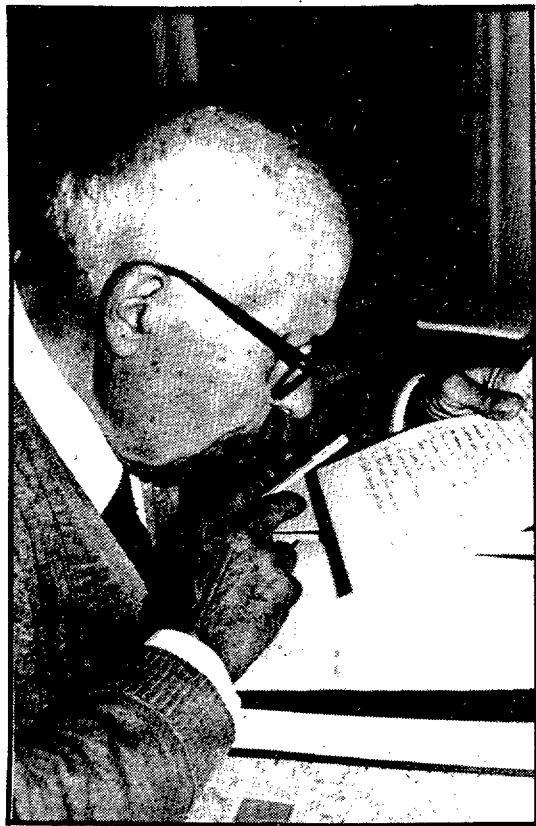

Retalls de llargues converses amb un home bo, culte i senzill, que ens ha deixat per

Adéu-siau, amic Josep Padró i

En Josep Padró i González ens ha deixat. La notícia ens ha entristit a tots els qui el coneixíem, a tots els que havíem pogut adonar-nos que l'amic Josep era un home bo, un tros de pa, una persona capaç de donar-ho tot als altres, un home d'un tracte exquisit i —malgrat la seva amplíssima cultura— d'una modestia quasi excessiva. Per això, i malgrat la nostra insistència, no va voler mai que li publicuéssim cap entrevista al diari. "No ho veieu que jo valc ben poca cosa?", argumentava. I, nosaltres, tot i sabent que l'avi Josep era una autèntica biblioteca d'història local, no vam saber convèncer-lo. Ara, amb l'autorització de la seva família, publiquem un petit resum d'algunes de les converses que havíem mantingut.

En Josep Padró era un home tan polifacètic que tenim por que aquestes dues pàgines seran ben in-

El plànol d'eixample del 1933

Pels anys 20 i 30 a Manresa no hi havia delineaents. Sembla que l'únic era en Camps, pèrit aparellador i delineant de l'Ajuntament. D'arquitectes, pràcticament tampoc n'hi havia a excepció d'en Josep Firmat i en Pere Armengou; aquest últim tenia el despatx a Barcelona. En Firmat tenia tanta feina que havia de recórrer a una auxiliar que li fes els plànols en net. Primerament li va ajudar n'Anselm Corrons, però quan aquest no va poder per excés de feina, m'ho van proposar a mi i vaig decidir de provar-ho. Això devia ser pels anys 28.

Jo vaig agafar molt interès pels plànols topogràfics. A l'any 1933 bona part del plànol d'eixample de Manresa va passar per les meves mans. El plànol el va començar en Firmat, junt amb un altre arquitecte de Barcelona —crec que es deia Tarragó—; i una part de treball la va fer un enginyer que es deia Serdoya. Jo em vaig encarregar de passar-ho en net, de fer ampliacions, etc.

És interessant remarcar que per realitzar aquest plànol l'Ajuntament de Manresa va obrir un concurs que consistia en aixecar un pla de tota la ciutat, i llavors, projectar-hi l'eixample. Però el premi que van posar era tan exigü que no s'hi va presentar ningú. Sé que van venir gent de fora a mirar-ho sobre el terreny, com uns de Sabadell, per exemple, que

prengueren unes notes amb el taquímetre sense baixar del cotxe i van veure que amb aquell preu era impossible de realitzar.

Llavors, els regidors van demanar a en Firmat si ho podia fer ell, però ja abans els havia dit que a aquell preu, no. I l'Ajuntament, en comptes d'augmentar el preu —no hi havia prou diners per fer-ho— va optar per dir-li que fes el plànol a partir dels plans antics d'en Coll i Vilaclara. I així es va fer. Però ens vam trobar amb un inconvenient molt greu i és que aquells plànols s'havien assecat d'una manera tal que havien disminuït de format i això ens va portar moltes dificultats perquè, en general, totes les mides quedaven curtes; però no hi va haver cap més solució que partir d'aquell pla antic. De les zones noves de la ciutat que no hi apareixien —Tossal del Coro, Puigberenguer, etc.— en vaig haver de fer un plànol topogràfic i després ho vam adaptar al general.

El plànol quedava a escala 1/2000 i es va haver d'ampliar a 1/500. Van sortir 40 ó 50 fulls d'un format 80 x 90, ampliat, per poder-ho detallar més. D'aquest treball, de moment, se'n va encarregar el Sr. Serdoya amb uns delineaents que tenia a Barcelona. Però, veient que passava el temps i que no l'enllestien, en Firmat em va demanar a mi que agafés, alguns xicotets de Manresa que sa-

L'amor pel dibuix i pintura

El dibuix i la pintura han estat l'afecció més gran de la meua vida. De petit ja feia dibuixos al llapis i a la ploma, me n'anava als docs del capdamunt de l'estació del Nord —on hi havia els carros de cavalls— i dibuixava apunts de cavalls. Més endavant, vaig fer un curs a l'escola d'Arts i Oficis amb el mestre Cuixart i el 1922 vaig rebre lliçons de dibuix i pintura d'en Miquel Soldevila a Barcelona. Aquell mateix any vaig organitzar la primera exposició manresana d'aquest segle, al Casal Regionalista del Passeig de Pere III, junt amb en Ramon Martí Ferreras i un tal Sancliment.

El 1932, l'Ajuntament de Manresa em va atorgar el premi de pintura, adquirint-me el quadre "Torrent de Sant Ignasi", que figura a la secció històrica del Museu Comarcal de Manresa. Al 1933 vaig promoure la primera exposició de pintura a Vilada, junt també amb altres dos afeccionats. La meua última exposició particular va ser a Manresa, a la Llibreria Ciutat, del carrer Sobreroca, l'any 1935.

La meua especialitat ha estat el retrat i el paisatge, però

també he pintat bodegons i flors. He dibuixat al llapis plom, a carbó, sanguina, etc. He pintat a l'aquarel·la, quadre (pergamins), pastell (ventalls de seda) i a l'oli. He fet també gravats al foc sobre fusta i marfil i un sol esmalt al foc sobre aram.

L'obra d'art s'acostuma a pensar i a plantejar abans de començar-la. Desgraciadament, els atzars de la vida fan que l'obra es quedi moltes vegades "in mente". Però crec que una obra ha de ser començada i acabada. Hi ha coses com l'aquarel·la, el dibuix i el llapis que s'han de deixar fresques, però, en canvi, crec que les obres de carbó, pastell i oli —que són 3 procediments que permeten treballar-hi en etapes durant moltes hores— han de quedar ben acabades. Hom no pot excusar-se dient: "Oh, ho vaig haver de deixar".

Tota obra o acció humana porta missatges, però quan aquest es vol fer massa palès, l'obra d'art perd qualitat i queda supeditada a la categoria de cartell anunciador. Actualment, tothom es veu capaç de "protestar", si més no pintant lletres a les parets amb "spray". L'experiència m'ha

ensenyat que moltes vegades és millor acceptar amb paciència un fet, que no pas discutir-lo.

Per mi, el pintar, fer escultura o dibuixar consisteix en imitar, millor dit, "sublimar" l'obra de Déu en la Natura, no com en un mirall, sinó amb aquella subtil percepció que el Creador es complau en atorgar als artistes.

Fins al 1936, jo anava a pintar a fora, concorria a les exposicions col·lectives de Manresa, donava classes de dibuix, aixecava plànols taquimètrics, delineaava edificis, projectava i reproduïa cartells, programes i il·lustracions per entitats religioses i culturals de la ciutat, moltes vegades per "amor a l'art"... Ara que ja he arribat al crepuscle de la vida, veig que són moltes més les obres que volia fer i no he fet, que no pas les que he portat a terme. Als que nasquérem a principis de segle, la guerra del 1936 ens va partir pel mig la vida. Les circumstàncies de la postguerra a Catalunya, ens varen llevar moltes il·lusions i varen dificultar la renaixença cultural i artística i els que teníem obligacions familiars varem haver de fer molts equilibris per anar vivint.

Membre actiu del C.E.C.B.

Jo tenia 7 ó 8 anys i ja anava amb el pare al Centre Excursionista de la Comarca de Bages. Estava sol, com a element jove, entremig d'aquells senyors: el doctor Miró, el Sr. Sarret, el Dr. Esteve, el Sr. Vila. Tots em podien ser pares o avis. Jo vaig representar una espècie d'enllaç entre la gent madura i la gent jove (el Centre Excursionista "Avant"). Per cert, que aquest ens el van clausurar el 1924. El motiu va ser que a la Festa Major

d'aquell any havia de venir a predicar el canonge Montagut —que era un predicador a favor de la Dictadura, entregat amb cos i ànima a la política del Primo de Rivera— i tots els del centre vam convenir que aniríem a l'ofici i, en el moment que s'aixequés a predicar, sortiríem tots en massa.

Però es veu que hi va haver algú que va xerrar i va venir la policia, va prendre carnets i ens van clausurar el centre. Però llavors ja ens vam fusionar amb el C.E.C.B.

Les activitats en féiem molíssimes al Centre. Recordo que havien vingut a donar conferències personalitats com Pompeu Fabra, Batista i Roca, Aureli Capmany, Pare Algué, Pare Puig, Font i Quer... L'entitat sempre va tenir una vida pujant, dinàmica. A més m'entusiasmava anar d'excursió. He recorregut tota la comarca del Bages i molta part del Pirineu. La natura m'ha meravellat sempre. I també m'ha agradat fer de pagès. Per això, sempre que puc, me'n vaig a un hor-

ret que tinc a Sant Pau, on hi ha uns quants ametllers, i m'ho passo molt bé. I així penso anar-ho fent fins que Déu em doni vida. Jo més d'una vegada he estat a punt d'estirar la pota. Hi ha hagut moments que em pensava que moria. He tingut un cor molt estrany: quan tinc més pulsacions, en faig unes 50. És clar que jo l'he tractat sempre de qualsevol manera, perquè m'he fet uns tips de caminar i d'esforços n'he fet una barbaritat.

sempre

González

suficients per a tenir una idea global de tot el que ell va arribar a fer al llarg dels seus 78 anys de vida. El seu treball a la Caixa d'Estalvis de Manresa —de la qual coneixia tanta història—, la seva activa participació en entitats com el Centre Excursionista i l'Orfeó Manresà, la seva dedicació al dibuix, a la pintura i als plànols topogràfics, els seus experiments químics —d'una gran originalitat—, el seu manresanisme, la seva catalanitat, el seu amor a la natura, el seu coneixement de la Manresa antiga i actual són temes —tots ells apassionants— que ens permetrien omplir moltes pàgines del diari. Tan de bo el poc espai que tenim ens serveixi, però, per guardar un record més tendre, més profund, més entranyable, d'aquest homenàs, simpàtic i senzillíssim, que era en Josep Padró i González.

Prop de 60 anys a la Caixa d'Estalvis de Manresa

Jo sóc nascut la nit de reis del 1904. Als 12 anys, quan ja havia fet el segon de comerç, el meu avi matern, Joan González Pérez, que era administrador de la Caixa d'Estalvis de Manresa, em va agafar pel coll i em va posar assegut de meritori a l'oficina de la Caixa. Jo llavors tenia moltes inquietuds: em vaig matricular a l'Extensió d'Ensenyament Tècnic de la Mancomunitat de Catalunya i vaig estudiar bona part del peritatge elèctric perquè sentia interès per tot: pintava, dibuixava, m'agradava la tècnica de tota mena, de química, de plànols...

Era la tercera generació de la meua família que treballava a la Caixa: el meu avi, el meu pare i jo. I ara hi treballa el meu fill, que representa la quarta generació. Jo, a la Caixa, hi he viscut un període llarguíssim; des de l'any 1916 que hi vaig entrar, fins a l'any 73, que em vaig jubilar, són 57 anys plens de vicissituds. Us en podria explicar moltíssimes coses.

Quan vaig entrar a la casa feia uns tres anys que les oficines, que antigament estaven al carrer de Sobrerroca, s'havien traslladat al carrer de Talamanca. Llavors, en tenir casa pròpia, la Caixa va semblar que havia arribat a la majoria d'edat i ja treballàvem tot el dia, si bé només despatxàvem al matí. (Al carrer de Sobrerroca només obrien els diumenges).

Aquells anys hi havia molts pocs empleats. Hi havia el meu avi, cap d'oficines; el meu pare, que només venia els diumenges; el conserge i jo com a meritori. A les tardes passava en net als diaris les operacions del dia i ho havia de fer amb lletra rodona, tota amb plumilla de rodó, que donava força feina. El 1918, en morir el meu avi, es nombrà administrador de la Caixa al meu pare, Blai Padró Obiols. Després a mi em van fer auxiliar, més tard, comptable i el 1934, sots-administrador.

Estant a la Caixa vivíem també força la vida política i social del país. Acabada la 1ª guerra mundial, per exemple, la situació econòmica d'industrials i fabricants era molt bona. El meu pare deia: "els fabricants de Manresa no poden tancar les caixes de cabdals de tants duros que hi tenen i, en canvi, es neguen a augmentar el jornal dels treballadors". I no només era això, sinó que algunes vegades quan tenien un problema en una fàbrica amb els treballadors, en comptes de resoldre'l, escoltar-los i, si convenia, augmentar-los, els fabricants feien una altra cosa: agafaven un autobús, se n'anaven a Andalusia i el portaven ple de gent d'allà perquè treballessin a la fàbrica. Era mà d'obra barata, gens problemàtica, que els anava molt bé.

Poc després, però, el 1919 s'esdevingué el "lock-out", que produí la paralització de la indústria manresana. Durant uns mesos van tancar les fàbriques tèxtils i van quedar molts treballadors en atur. Els fabricants els deien: "Voleu caldo? Doncs, tassa i mitja". Van tancar les fàbriques, van augmentar el valor del gènere emmagatzemat. Ells estaven tan tranquils perquè encara tenien diners que havien atresorat. I,

en canvi, els treballadors havien d'anar a les Marcetes i altres boscos a agafar llenya per a escalfar-se. Sort n'hi va haver que a moltes famílies hi havia un paleta, un manyà... Aquest fet i l'ajut que la Caixa va prestar van permetre que la situació no fos tan dramàtica.

Un capítol especial de la història de la Caixa i que a mi em va tocar de viure plenament correspon al de l'època de la guerra civil. El 7 de setembre del 36 es destituí la Junta anterior i se'n designà una altra. L'endemà, jo, com a sots-administrador (l'administrador havia marxat de Manresa), vaig haver d'acompanyar la nova Junta al nou local que s'estava construint al Passeig de Pere III (en aquell temps denominat "Passeig de Manuel Ruiz Cintes", primer milicià manresà mort a la guerra). Els membres de la Junta, en veure que les obres estaven molt endarrerides, van estar a punt de deixar córrer el projecte de trasllat. Però jo vaig insistir que les obres continuessin, primerament perquè ho necessitàvem per falta d'espai i, en segon lloc, per no agreujar l'atur laboral. I així, es van continuar les obres i, a més, amb un avantatge: que es van poder fer a preu del pressupost del 1936, o sigui que van resultar molt barates. D'aquesta manera, a primers de gener del 1937 ens traslladàvem a les noves oficines del Passeig.

Aquell mateix any la Caixa d'Estalvis de Manresa passà a dependre de la Generalitat. A mi em van nomenar delegat de la Generalitat a la Caixa. La meua feina consistia bàsicament en autoritzar pagaments i intervenir, d'una manera o altra, en totes les operacions.

En aquella època la majoria del personal de la Caixa havia estat mobilitzat. Només vam quedar el conserge i jo. Per subsanar aquest buit —i per evitar que hi vingués gent estranya a la Institució— es va demanar que hi treballessin les esposes de tres dels empleats. I així es va fer i haig de fer constar que totes ho feren esplèndidament, i no ho dic pas perquè una d'elles fos la meua esposa, eh?

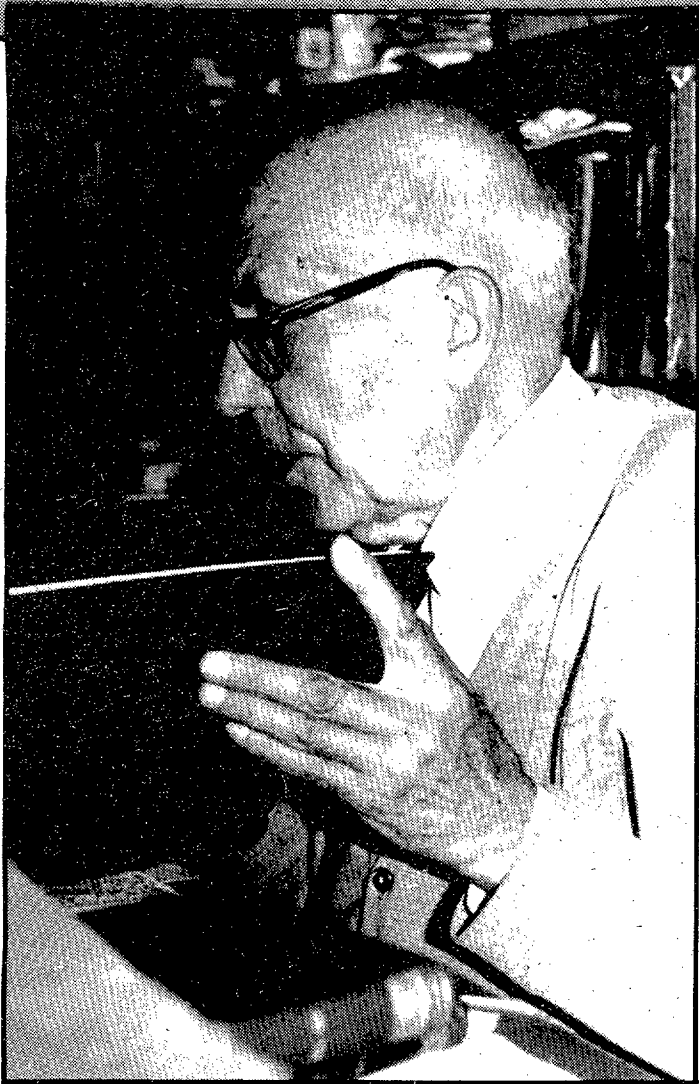
Per cert que durant aquell temps de guerra, va caure una bomba petita —d'uns 5 quilos— damunt de la Creadora i l'expansió causà algunes destrosses a la Caixa; amb el consegüent sobressalt de les dones que hi treballaven.

El juliol del 38 em van mobilitzar a mi, malgrat que era inútil per la vista —tenia 12 dioptries en un ull—. Per voler de la Providència vaig anar a parar al Casino de Manresa, on hi havia el Centre de Reclutament Militar. Allà hi vaig estar fins a finals de la guerra.

Durant aquells anys de guerra, junt amb alguns empleats joves de la Caixa, a la tarda agafàvem la bicicleta i anàvem qui sap a on a buscar quilos de cigrons, de pèsols... del que fos per tal de mantenir la família, ja que passàvem més gana que mai. Ens ho havíem d'arreglar com podíem per sobreviure.

JOAQUIM ALOY

(Fotos realitzades el 30-3-80)

bessin dibuixar i que l'acabés tan aviat com pogués perquè l'Ajuntament li reclamava.

Vaig buscar a en Joan Vilanova, en Ferran Feu i en Lluís Uró i em van ajudar molt, perquè si ho hagués hagut de fer jo, tenia feina per un any i mig.

D'altra banda, la tela que s'havia passat en net, que es guardava a l'Ajuntament i que em sembla que després es va perdre, la va fer un delineant de Lleida, que es deia Manuel Andrés i que —cal reconèixer-ho— ho va fer amb molta pulcritud.

